

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/43/2012
Identifikačné číslo spisu: 7012200224
Dátum vydania rozhodnutia: 29.07.2014
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2014:7012200224.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky: E., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., zast. : JUDr. Františkom Hadušovským, advokátom ustanoveným Centrom právnej pomoci so sídlom advokátskej kancelárie Akademika Hronca č. 3, Rožňava, (I.), proti odporkyňi : Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. marca 2012 č.k. 8 Sd/19/2012-32, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. marca 2012 č.k. 8 Sd/19/2012-32 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Ustanovenému právnenému zástupcovi navrhovateľky právo na náhradu trov odvolacieho konania p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: 535 501 1310 0 zo dňa 09.01.2012 (č.l. 2 - ďalej na účely rozsudku len „rozhodnutie 1/“) odporkyňa ako prvostupňový správny orgán postupom podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona číslo 310/2006 Z.z. (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) uložila navrhovateľke povinnosť vrátiť neprávom vyplatený vdovský dôchodok v celkovej sume 445 €, a to v lehote do 30 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

2. Svoje rozhodnutie odporkyňa po citácii ustanovení § 236 ods. 1 písm. b), § 9 ods. 1 písm. b) 1. bod, § 10 ods. 1, § 76 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. a § 27 ods. 2 a 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a

vzdelávaní (školský zákon) odôvodnila tým, že jej bola dňa 8. decembra 2011 doručená overená fotokópia potvrdenia o zanechaní štúdia dcéry navrhovateľky, tzn. E. narodenej XX. L. XXXX, a to dňom 25. októbra 2011 na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku.

V súvislosti s uvedeným odporkyňa zdôraznila, že prostredníctvom formuláru „Potvrdenie o štúdiu“ z 15. júla 2011 bola navrhovateľka poučená o podmienkach trvania postavenia nezaopatreného dieťaťa a o sústavnej príprave dieťaťa na povolanie.

Podľa § 236 ods. 1 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom v sledovanom období (tzn. 11/2011 až 01/2012) príjemca dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila.

Podľa § 9 ods. 1 písm. b) 1. bod zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení nezaopatrené dieťa podľa tohto zákona je dieťa po skončení povinnej školskej dochádzky, najdlhšie do dovŕšenia 26 rokov veku, ak sa sústavne pripravuje na povolanie.

Podľa § 10 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení sústavná príprava na povolanie podľa tohto zákona je štúdium na strednej škole po skončení povinnej školskej dochádzky alebo štúdium na vysokej škole do získania vysokoškolského vzdelania druhého stupňa.

Podľa § 76 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení nárok na výplatu sirotského dôchodku zaniká osvojením nezaopatreného dieťaťa. Zrušením osvojenia nárok na výplatu sirotského dôchodku vznikne znovu. Nárok na výplatu sirotského dôchodku zaniká aj dňom, ktorým dieťa prestalo byť nezaopatreným dieťaťom. Nárok na výplatu sirotského dôchodku sa obnoví odo dňa, ktorým dieťa znovu začalo byť nezaopatreným dieťaťom.

3. S poukazom na hore citované ustanovenia odporkyňa vyslovila názor, že navrhovateľka musela vedieť alebo za týchto okolností predpokladať, že dňom ukončenia štúdia (tzn. 25. októbra 2011), nárok na výplatu sirotského dôchodku v zmysle § 9 a § 76 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z. z. zanikol a ďalej vdovský dôchodok za obdobie od 12. novembra 2011 bol vyplácaný neprávom .

Súčasne odporkyňa oznámila navrhovateľke prostredníctvom napadnutého rozhodnutia, že štúdium na základnej umeleckej škole sa podľa zák. č. 245/2008 Z.z. nepovažuje za sústavnú prípravu na povolanie pre nárok na výplatu vdovského a sirotského dôchodku.

4. Iným rozhodnutím č.: 535 501 1310 0 zo dňa 09.01.2012 (č.l. 5 - ďalej na účely rozsudku len „rozhodnutie 2/“, nakoľko rozlišovacie identifikátory odporkyne v prejednávanej veci neplnia vôbec svoju funkciu) odporkyňa obdobne ako prvostupňový správny orgán postupom podľa § 236 ods. 1 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. uložila navrhovateľke povinnosť vrátiť neprávom vyplatený sirotský dôchodok v celkovej sume 300 €, a to v lehote do 30 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

5. Svoje rozhodnutie 2/ odôvodnila po právnej a skutkovej stránke rovnako ako v prípade vyššie uvedeného rozhodnutia 1/.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

6. Proti hore citovaným rozhodnutiam odporkyne podala navrhovateľka opravný prostriedok z 31.01.2012 (označený ako Odvolanie na Vaše listy zo dňa 9.1.2012) prostredníctvom odporkyne na Krajský súd v Košiciach.

7. Navrhovateľka v opravnom prostriedku najmä namietala, že ukončenie dcérinej školy tak odporkyni ako aj na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ihneď oznámila. Následne v súvislosti so zastavením výplaty sirotského ako aj vdovského dôchodku od 12.01.2012 požiadala o dávku v hmotnej núdzi. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave jej priznal požadovanú dávku až odo dňa 11.12.2011.

Navrhovateľka záverom opravného prostriedku poznamenala, že nakoľko jej v novembri a v decembri 2011 nebola poskytnutá dávka v hmotnej núdzi, preplatok na vdovskom a sirotskom dôchodku nevie vrátiť, keďže nemá z čoho.

8. Vo svojom vyjadrení z 01.03.2012 odporkyňa zotrvala na dôvodoch uvedených v preskúvaných rozhodnutiach a obidve napadnuté rozhodnutia 1/ a 2/ zo dňa 09.01.2012 navrhla ako vecne správne potvrdiť.

Odporkyňa vo vyjadrení skonštatovala, že navrhovateľka si oznamovaciu povinnosť splnila, avšak podľa jej výkladu ust. § 236 od. 1 písm. b) zák. 461/2003 Z.z. povinnosť vrátiť neprávom vyplatenú dávku vzniká aj v prípade, že príjemca vedel alebo z okolností prípadu musel predpokladať, že sa dávka vyplatila neprávom.

9. Odporkyňa taktiež uviedla, že z dôvodu systémovej náročnosti nie je možné výplatu dávky fakticky zastaviť od výplatného termínu nasledujúceho po zániku nároku na výplatu dávky (t. j. od 25.10.2011) a z uvedeného dôvodu výplata vdovského a sirotského dôchodku bola v prípade navrhovateľky právoplatnými rozhodnutiami zastavená až od 12.01.2012. Podľa § 112 ods. 6 zák. č. 461/2003 Z.z. sa totiž výplata dávky zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplatila.

B)

10. Krajský súd v Košiciach ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie odporkyne preskúmal napadnuté rozhodnutia odporkyne a na základe vykonaného dokazovania, výsluchu zástupkyne odporkyne a po oboznámení sa s obsahom dávkového spisu odporkyne dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľky nie je dôvodný, nakoľko napadnuté rozhodnutia odporkyne sú v plnej miere zákonné a správne, odporkyňa dostatočne zistila skutkový stav veci a vyvodila z neho i správny právny záver, s ktorým sa súd v plnej miere stotožnil.

Preto krajský súd obidve napadnuté rozhodnutia na základe nižšie uvedených dôvodov napadnuté rozhodnutia odporkyne v zmysle ustanovenia § 250q ods. 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

11. S poukazom na ustanovenia § 236 ods. 1, § 74 ods. 3, § 76 ods. 3, § 9 zákona č. 461/2003 Z.z., §10 ods. 1 a § 27 ods. 2 a 3 školského zákona krajský súd zdôraznil, že pre posúdenie zákonnosti napadnutých rozhodnutí je podstatné, či navrhovateľka skutočne vedela alebo musela predpokladať, že sa jej vdovský a sirotský dôchodok odo dňa 12.11.2011 vyplácal neprávom.

12. V súvislosti s uvedeným krajský súd konštatoval, že navrhovateľka žiadosťou zo dňa 30.06.2011 požiadala o nepozastavenie vdovského a sirotského dôchodku a o pokračovanie v ich vyplácaní z dôvodu, že jej dcéra dňa 31.05.2011 ukončila štúdium na Katolíckej strednej pedagogickej škole sv. Cyrila a Metoda a pokračuje vo vysokoškolskom štúdiu na Katolíckej univerzite v Ružomberku s tým, že zápis sa uskutoční dňa 02.09.2011. Navrhovateľka odporkyni doložila rozhodnutie o prijatí jej dcéry na vysokoškolské štúdium v dennej forme štúdia z 27.06.2011, ako i vysvedčenie o maturitnej skúške z 31.05.2011.

Odporkyňa následne vydanými rozhodnutiami č. 535 501 1310 0 z 23.09.2011 uvoľnila navrhovateľke výplatu sirotského a vdovského dôchodku od 12.09.2011.

13. Listom zo dňa 31.10.2011 (doručený 03.11.2011) navrhovateľka oznámila, že jej dcéra zanechala vysokoškolské štúdium na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku dňom 25.10.2011. Následne odporkyňa rozhodnutiami č. 535 501 1310 0 zo dňa 22.11.2011 rozhodla o zastavení výplaty sirotského a vdovského dôchodku od 12.01.2012 v zmysle § 76 a § 112 zák. č. 461/2003 Z.z. Rozhodnutiami 1/ a 2/ odporkyňa uložila navrhovateľke vrátiť preplatok tak na vdovskom ako aj sirotskom dôchodku.

14. Preto krajský súd s ohľadom na zistené skutočnosti mal za preukázané, že navrhovateľka vedela, za akých podmienok jej patrí vdovský a sirotský dôchodok a teda vedela, respektíve na základe uvedených okolností musela vedieť, že ukončením vysokoškolského štúdia zo strany navrhovateľkinej dcéry navrhovateľke zanikol nárok na obidva dôchodky s príslušnými dôsledkami z toho vyplývajúcimi.

Krajský súd navyše uviedol, že samotná navrhovateľka nikdy nespochybnila, že by jej platby na účet poukázané neboli a napriek vedomosti, že jej dôchodky nepatria, tým, že platby poukázané na účet nevrátila, naplnila skutkovú podstatu § 236 ods. 1 písm. b) zák. č. 461/2003 Z. z.

15. Krajský súd v nadväznosti na uvedené tiež poukázal i na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4So/183/2007 zo dňa 29.04.2008, ktorý v svojom rozhodnutí uviedol, že „...To, že odporkyňa poukazovala platby ešte 08.02.2005 a 08.03.2005, hoci sa už 31.01.2005 dozvedela o dôvode na zastavenie výplat, vzhľadom na vyššie uvedený záver, že navrhovateľka vedela, resp. musela z okolností predpokladať, že jej sirotsky a vdovský dôchodok od 08.02.2005 nepatria, nezbavuje navrhovateľku povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dôchodkoch....”

16. Krajský súd vzhľadom na zistené skutočnosti mal preukázané, že navrhovateľka vedela, za akých podmienok jej patrí vdovský a sirotsky dôchodok, a teda vedela, resp. na základe uvedených okolností vedieť musela, že ukončením vysokoškolského štúdia zo strany jej dcéry zanikol navrhovateľkin nárok tak na sirotsky ako aj na vdovský dôchodok s tým, že splátky za dni 12.11.2011 až 11.01.2012 im boli vyplatené neprávom.

III.

Odvolanie navrhovateľky/stanoviska

A)

17. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 04.05.2012 (č.l. 41) proti rozsudku prvostupňového súdu (označeným ako Vysvetlenie k rozsudku 8 Sd/19/2012-32) navrhovateľka poukázala na to, že jej dcéra navštevuje naďalej základnú umeleckú školu, ktorá podľa navrhovateľky patrí do ustanovenia § 27 školského zákona. Takisto vyslovila pochybnosti o dôvode, na ktorom základe im boli odňaté dôchodky. Súčasne zdôraznila že jej dcéra prihlášku na vysokú školu podala aj v roku 2012, pričom prijímacie pohovory bude mať 19.06. 2012, kedy chce ukončiť umeleckú školu.

Podľa § 27 ods. 2 školského zákona sústavu škôl tvoria tieto druhy škôl:

- a) materská škola,
- b) základná škola,
- c) gymnázium,
- d) stredná odborná škola,
- e) konzervatórium,
- f) školy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- g) základná umelecká škola,
- h) jazyková škola.

Podľa § 27 ods. 3 školského zákona vzdelávanie v školách podľa odseku 2 písm. b) až f) sa považuje za sústavnú prípravu na povolanie okrem škôl podľa § 95 ods. 1 písm. a) a § 104 ods. 1 písm. a).

18. Ďalším podaním zo dňa 10.05.2012 (č.l. 42) navrhovateľka okrem hore uvedených argumentov ďalej vyslovila svoje podozrenie o zadržaní niektorých listov odporkyňou, nakoľko jej mali byť odňaté sirotsky a vdovský dôchodok za september a október. Až po zaslaní žiadosti o vysvetlenie im odporkyňa dodatočne priznala sirotsky aj vdovský dôchodok. Práve finančné dôvody spojené s vybavovaním opätovného zasielania sirotského a vdovského dôchodku mali byť podľa navrhovateľky príčinou, prečo dcéra E. bola nútená ukončiť vysokú školu v Ružomberku.

19. Záverom navrhovateľka uviedla, že žiada dodatočné priznanie sirotského a vdovského dôchodku od októbra 2011.

B)

20. Odporkyňa vo svojom vyjadrení (č.l. 45) zo dňa 12.06.2012 vyslovila názor, že dôvody uvádzané navrhovateľkou nepovažuje za opodstatnené. Ďalej zrekapitulovala skutkový stav v spojení s ukončením štúdia na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku dcérou navrhovateľky.

21. Súčasne zopakovala svoje argumenty, že v zmysle § 27 ods. 2 a 3 Školského zákona sa vzdelávanie na základnej umeleckej škole nepovažuje za sústavnú prípravu na povolanie.

22. Záverom navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

C)

23. Nakoľko krajský súd nedostatočným spôsobom využil ustanovenie § 209 O.s.p., bol Najvyšší súd Slovenskej republiky nútený uznesením zo dňa 17.07.2012 sp.zn. 1So /43/2012 vyzvať navrhovateľku v zmysle § 43 O.s.p. na odstránenie, respektíve doplnenie svojho odvolania. Súčasne ju odkázal na možnosť využitia právnych služieb prostredníctvom Centra právnej pomoci.

24. Navrhovateľka prostredníctvom svojho podania z 26.07.2012 a ďalšieho podania doručeného 30.08.2012 doplnila údaje k svojmu odvolaniu. Súčasne vyslovila žiadosť o pridelenie právneho zástupcu, nakoľko navrhovateľka spolu s dcérou sú v hmotnej núdzi.

25. Ďalej navrhovateľka doručila na Najvyšší súd Slovenskej republiky

- dňa 06.09.2012 potvrdenie o nástupe do Základnej umeleckej školy a o dátume zápisu na vysokú školu,

- dňa 13.12.2012 oznámenie, že rozhodnutím Centra právnej pomoci Košice bol navrhovateľke pridelený L.,

- dňa 17.12.2012 oznámenie, že pridelený právny zástupca L. sa danou problematikou nezaobrá,

- dňa 04.01.2013 na vedomie podanie adresované odporkyni.

26. Súčasne bola na Najvyšší súd Slovenskej republiky dňa 28.01.2013 doručená žiadosť JUDr. Františka Hadušovského, advokáta so sídlom v Rožňave, o poskytnutie informácie o stave konania v danej veci, nakoľko mu malo byť udelené plnomocenstvo navrhovateľkou.

27. Najvyšší súd vzhľadom na svoje závery obsiahnuté v uznesení z 12.03.2013 prerušil konanie a predložil Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) a b) Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením z 12.02.2014 č.k. PL. ÚS 3/2014-24 z dôvodom tam uvedených návrh odmietol.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 subsidiárne § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s veta druhá O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) jednomyselne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

29. Najvyšší súd sa celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených odporkyňou. Na druhej strane podstatou odvolania ako aj opravného prostriedku, ktorým sa navrhovateľka domáha preskúmania rozhodnutia odporkyne, je právna otázka, či štúdium na základnej umeleckej škole patrí do sústavnej prípravy jednotlivca na budúce povolanie. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

30. Predovšetkým musí Najvyšší súd konštatovať, že po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie

výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednáwanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

31. Ako bolo vyššie uvedené (viď body č. 17 až 19), navrhovateľka v svojich odvolacích dôvodoch predovšetkým brojila proti právnym názorom, že

- vzdelávanie jej dcéry na základnej umeleckej škole v zmysle § 27 ods. 2 školského zákona nepatrí do sústavnej prípravy na povolanie a je presvedčená o opaku,
- sirotský a vdovský dôchodok za september a október 2011 jej mali byť odňaté, čo aj malo zapríčiniť, že jej dcéra E. bola nútená ukončiť vysokú školu v Ružomberku.

32. Najvyšší súd zdôrazňuje, že v prejednáwanej veci je základom riešenia zákonnosti napadnutých rozhodnutí 1/ a 2/ výklad ustanovenia § 236 ods. 1 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z.

Podľa § 236 ods. 1 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. prijemca dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila.

33. Nielen z napadnutého rozsudku krajského súdu ale aj z pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd zistil, že krajský súd sa riadne vysporiadal s podmienkou vedomej nedbanlivosti o nezákonnom prijímaní dávky sociálneho poistenia, ktorej preukázanie zakladá priamo navrhovateľke povinnosť uvedenú dávku, hoc čo i len z časti, bezodkladne vrátiť.

Naznačená vedomosť navrhovateľky jednoznačne vyplýva z jej poučenia na formulári „Potvrdenie o štúdiu“ z 15. júla 2011 ako aj nasledujúce sa správanie navrhovateľky, ktorá dňa 08.12.2011 doručila overenú fotokópiu potvrdenia o zanechaní štúdia dcéry navrhovateľky, ku dňu 25.10.2011 na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku.

34. Nič na uvedenom závere nezmení ani tá skutočnosť, že zo strany odporkyne mohlo dôjsť k nesprávnostiam pri priznaní, resp. pri vyplatení dávok sociálneho poistenia, t. j. sirotský a vdovský dôchodok za september a október 2011.

Samotnú odvolaciu námietku navrhovateľky, že práve takéto konanie odporkyne bolo reálnou príčinou zanechania štúdia jej dcérou ku dňu 25.10.2011 na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku, nebolo možné v tomto konaní skúmať, lebo pre výklad vyššie citovaného ustanovenia § 236 ods. 1 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. je celkom nedôvodná.

35. Takisto pri odvolacej námietke navrhovateľky, že výplatom dávok zo strany pracoviska odporkyne aj po oznámení rozhodnej skutočnosti, t. j. ukončení štúdia dcéry na uvedenej pedagogickej fakulte, u nej mohla vzniknúť domnienka, že vzhľadom na splnenie oznamovacej povinnosti a zložitú sociálnu situáciu jej dávky nebudú odňaté, Najvyšší súd odkazuje na právne názory vyslovené prostredníctvom hore citovaného rozsudku sp. zn. 4So/183/2007 zo dňa 29.04.2008.

36. Je nepochybné, že technická zložitosť pri realizácii výplaty dávok sociálneho poistenia na pracoviskách odporkyne neumožňuje zastaviť výplatu dávky okamžite, t.j. v čase, kedy sa odporkyňa dozvedela o dôvode na zastavenie výplat. Naopak, s prihliadnutím na zistený skutkový stav, z ktorého nepochybné vyplýva záver, že navrhovateľka vedela, resp. musela z okolností predpokladať, že jej sirotský dôchodok a vdovský dôchodok od 12.11.2011 nepatria, nezbavuje navrhovateľku povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na uvedených dôchodkoch.

Preto ďalšie poukazovanie dávok zo strany odporkyne po uvedenom rozhodnom dátume (ukončenie školskej dochádzky, ktorá sa považuje za sústavnú prípravu na budúce povolanie) nezakladá navrhovateľke právo si takto vyplatené dávky ponechať.

37. V súvislosti s uvedeným sa Najvyšší súd stotožnil s právnym názorom tak odporkyne ako aj

krajského súdu, že v zmysle ustanovení § 27 ods. 2 a 3 školského zákona sa štúdium na základnej umeleckej škole nepovažuje za sústavnú prípravu na povolanie pre nárok na výplatu vdovského a sirotského dôchodku.

38. Za tejto situácie sa potom Najvyšší súd nemôže stotožniť s názorom žalobkyne, že správne orgánu okrem iného muselo byť zrejmé, že aj keby bol súdny spor o manželské výživné ukončený, jeho výsledok by bol pre žalobkyňu negatívny.

V.

39. Odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené navrhovateľkou uvádza, že napadnuté rozhodnutie odporkyne má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle príslušných ustanovení zák. č. 461/2003 Z.z. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené. Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistených v predchádzajúcich konaniach o tom, že navrhovateľka nespĺňa zákonné podmienky pre ďalšiu výplatu dávok po rozhodnom období.

Počas konania nebolo účastníkmi naznačené ani odvolací súd nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť.

40. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľky a stanoviska odporkyne ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp.zn. 4So/183/2007, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchytil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

41. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p., podľa ktorého neúspešnej navrhovateľke právo na úplnú náhradu trov tohto konania nevzniklo.

42. Otázka náhrady trov právneho zastúpenia a jej úhrady trov rozhodnutím Centra právnej pomoci ustanoveného právneho zástupcu sa bude v zmysle § 149 ods. 2 O.s.p. riešiť v zmysle osobitnej úpravy, t.j. podľa § 15 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. platí, že ak oprávnenej osobe nebola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia, advokátovi prizná centrum odmenu za právne zastupovanie podľa ustanovení osobitného predpisu. To neplatí, ak advokát právo na náhradu trov konania neuplatnil riadne a včas v konaní pred súdom; v takom prípade advokátovi právo na priznanie odmeny centrom nevznikne.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd priznal ustanovenému právne zástupcovi, ktorý bol počas odvolacieho súdneho konania ustanovený rozhodnutím Centra právnej pomoci, iba právo na náhradu trov odvolacieho konania, pričom rozhodnúť o odmenu pre takto ustanoveného advokáta prislúcha inému orgánu štátu.

43. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 3 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava povinnosti vysporiadať dávky a príspevky vyplývajúce zo systému sociálneho poistenia je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

